

в дискусії стало визнання багатифункціональної значимості метафори і текстувальної символіки як структурних складових художественного тексту і домінуючої ролі в ньому інтертекстуального міфопоетичного аспекта.

Библиографические ссылки

1. **Женетт Ж.** Фигуры: в 2 т. – Т. 1 / Ж. Женетт. – М. : Изд-во им. Сабашниковых, 1998. – 944 с.
2. **Жужгина-Аллахвердян Т. Н.** Французский романтизм 1820-х гг.: структура мифопоэтического текста : монография / Т. Н. Жужгина-Аллахвердян. – Д. : Изд-во НГУ, 2008. – 280 с.
3. **Лотман Ю. М.** Структура художественного текста / Ю. М. Лотман. – М. : Искусство, 1970. – 384 с.
4. **Лотман Ю. М.** Лекции по структуральной поэтике / Ю. М. Лотман // Ю. М. Лотман и тартуско-московская семиотическая школа. Ч. I. – М., 1994. – С. 118–119.
5. **Лотман Ю. М.** О семиосфере / Ю. М. Лотман // Избранные статьи / Ю. М. Лотман. – Таллинн, 1992. – Т. 1. – 479 с.
6. **Лотман Ю. М.** Текст в тексте / Ю. М. Лотман // Избранные статьи / Ю. М. Лотман. – Таллинн, 1992. – Т. 1. – С. 148.
7. **Шахова К. О.** «Романтична література вчить того, чого в нас зараз так бракує...» / К. О. Шахова // Всесвітня література і культура в навчальних закладах. – 2002. – № 2. – С. 4.
8. **Archibald S.** Le texte et le technique. – Quebec : Gauvin, 2009. – 310 p.
9. **Genette G.** Palimpsestes: literature in the second degree / G. Genette. – Univ. of Nebraska Press, 1997. – 476 p.
10. **Kristeva J.** Sémiotiké: Recherches pour une sémanalyse / J. Kristeva. – P. : Seuil, 1969. – 295 p.
11. **Riffaterre M.** La production du texte / M. Riffaterre. – P. : Seuil, 1979. – 284 p.

Надійшла до редколегії 17.02.15

УДК 811.112.2'373.612.2

М. В. Заполовський

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПАРАБОЛІЗМИ В НІМЕЦЬКОМОВНІЙ БІБЛІЙНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Досліджено параболізми як лексичні, синтаксичні і текстові утворення, марковані контекстом біблійних притч у німецькомовній картині світу та репрезентовані у німецькомовних лексикографічних джерелах і публіцистиці. Проаналізовано когнітивно-функціональні характеристики цих одиниць. Висвітлено також особливості змістового наповнення параболізмів: описано виражений ними смисл у біблійному тексті та сучасній німецькій мові, представлено моделювання фрагмента біблійної мовної картини світу.

Ключові слова: параболізм, текст, образ, модель, біблійна картина світу.

Заполовский Н. В. Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича. **ПАРАБОЛИЗМЫ В НЕМЕЦКОЯЗЫЧНОЙ БИБЛЕЙСКОЙ КАРТИНЕ МИРА**

Исследованы параболизмы – лексические, синтаксические и текстовые образования, маркированные контекстом библейских притч в немецкоязычной картине мира и отраженные в лексикографических источниках, а также публицистике. Проанализированы когнитивно-функциональные характеристики этих единиц. Раскрыты особенности содержательной стороны

параболізмів: описан виражений ими зміст в біблійському тексті і в сучасному німецькому мові, запропоновано моделювання фрагмента біблійської мовної картини світу.

Ключові слова: параболізм, текст, образ, модель, біблійська картина світу.

Zapolovskyi M. V. Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. **PARABOLIZMS IN THE GERMAN-SPEAKING BIBLICAL WORLD PICTURE**

The research deals with the study of cognitive and functional peculiarities of parabolisms in modern German, represented in Biblical texts, lexicographical sources and newspapers. The paper provides the complex methodology for selection and description of the subject of analysis. It includes Biblical parables, their textual modifications, as well as lexical and syntactic variations in German language and speech.

Basic models of its representation by means of parabolisms were taken into account. The integral image of the world was singled out. It consists of certain models of world view and adds some shade of meaning into perception of realia in the present-day life. These parabolic models represent human activity (wine-making, tillage, gardening, cattle-breeding, trade, housekeeping), notions of surroundings (things, money, liquids, foodstuff), as well as abstract notions (family relationship, relations with other people, spirituality and morality). The application of descriptive, contextual and statistical methods enabled to reveal the realization of parabolic fragment of the Biblical world view, which is examined in contemporary German periodicals. Situations and topics, which are typical for parabolic expressions in religious and socio-political texts, refer to the point of Christian life and religious problems, unity in the family and society, treatment of other people, social and everyday problems. The more contexts, meanings of parabolisms we consider, the fuller they represent the Biblical world view and the reality interpreted by them.

Key words: parabolism, text, image, model, Biblical world view.

Вивченням сутності мовної картини світу займалися відомі лінгвісти (В. Гумбольдт [2], Л. Вайсгербер [1], Е. Сепір [13], Б. Уорф [15], О. О. Потєбня [12], О. С. Кубрякова [7], О. Д. Огуй [10]), праці яких сформулювали теоретичну основу нашого дослідження. Так, слідом за О. Д. Огуєм, ми розглядаємо мовну картину світу як відображення всього оточуючого в мовному досвіді народу у вигляді системи номінацій, організованої сукупності мовних понять за допомогою лексем. Її основою є розуміння людиною світу в усіх його взаємозв'язках [8, с. 38].

Враховуючи біблійний контекст, яким маркується притча (парабола), а відтак і її похідні в сучасній німецькій мові – параболізми (текстові модифікації чи лексико-синтаксичні варіації), розрізняємо біблійну когнітивну картину світу (точніше, дві картини, представлені у Старому та Новому Заповіті) та біблійну мовну картину світу, представлену в кожному конкретному перекладі Святого Письма [16].

Актуальність статті зумовлена функціональним підходом до вивчення мовних явищ. До них уналежнюємо параболізми, що репрезентують мікро- та макромовне оточення біблеїзмів. Мікрооточення реалізується на рівні слова, тоді як макрооточення знаходить своє вираження на рівні тексту. У зв'язку з цим постає потреба в системному підході до аналізу функціональних характеристик цих одиниць у німецькій мові з використанням описової, контекстологічної та апроксимативно-статистичної методик дослідження.

Методологічним підґрунтям цієї розвідки слугували лінгвістичні принципи структурно-семантичної та функціональної парадигм (праці Н. М. Амосової, В. А. Звєгінцева, Дж. Катца, Г. Кронассера, В. В. Левицького, В. Порціга, Й. Тріра, С. Ульмана, А. А. Уфимцевої, Д. М. Шмельова, К. Бюлера, С. Й. Карцевського, А. Мартіне, Н. С. Трубецького, Дж. Фьорса, М. Халлідея, Р. О. Якобсона).

Когнітивна біблійна (старо- чи новозавітна) картина світу є сукупністю знань про світ, яка була сформована у загальній свідомості людини – творця старо- чи, відповідно, новозавітної культури. Через величезний часовий та культурний розрив між епохами ця картина сприймається сучасним читачем лише частково. Для всебічного її опису необхідний не лише вичерпний аналіз біблійного тексту, а й широке залучення даних інших наукових дисциплін, дослідження

культурно-історичного фону, який супроводжував створення Старого та Нового Завіту.

Наприклад, контекст однієї з найвідоміших біблійних притч «Про милосердного самаритянина», поданої в Євангелії від Луки, у 10-му розділі, з 30 по 37 вірші (далі по тексту *Luk*), показує, що це інакомовлення є відповіддю на запитання: «Хто є моїм ближнім?» (*Luk* 10:25–29). Висновки впливають з віршів 36 та 37. Дорога з Єрусалима в Єрихон пролягала через дику, запустілу місцевість, яка часто була місцем грабіжницьких нападів. Саме там, зрештою, для захисту подорожуючих було розміщено військовий гарнізон. Єрихон розташовувався за 23 км до Єрусалима [17, с. 56]. Щоб показати, хто був ближнім («*Nächster*»), якого, за Мойсеевим Законом, потрібно було любити, у притчі описано ставлення священика та левіта до чоловіка, що був пограбований і залишений напівмертвим на дорозі. Священики були уповноважені приносити в Єрусалимському храмі жертви, а левіти допомагали їм у цьому. Самаритяни визнавали викладений у П'ятикнижжі Закон Мойсея, але іудеї не були до них по-дружньому налаштованими [25, с. 202]. Постраждалому рани були оброблені оливковим маслом та вином – лікувальним засобом, який часто використовували в ті часи. Два динари, які самаритянин дав господарю заїжджого двору, щоб він подбав про чоловіка, відповідали приблизно двом денним заробіткам [26, с. 254]. Згідно з біблійним текстом, ближнім виявилася абсолютно незнайома людина, якій надав допомогу представник з іншого народу. Таким чином, притча звертає увагу на те, що праведні люди роблять добро всім, хто цього потребує, незалежно від їхньої релігійної чи національної належності.

Біблійна мовна картина світу – це сукупність слів у прямих та переносних значеннях, фразеологізмів, конструкцій, через які передаються різні знання й уявлення [16, с. 79–92]. У біблійних притчах це стосується слів та словосполучень, які зображають: 1) Бога:

- як батька («*Vater*») у «Притчі про блудного сина» (*Luk* 15:11–32);
- як пана («*Herr*») у «Притчі про робітників у винограднику» (Євангеліє від Матвія (далі по тексту *Mat*) 20:1–12);
- як друга («*Freund*») у «Притчі про двох друзів» (*Luk* 11:5–8);
- як пастуха («*Hirte*») у «Притчі про загублену вівцю» (*Luk* 15:4–7; див. також *Mat* 18:12–14);
- як суддю («*Richter*») у «Притчі про немилосердного раба» (*Mat* 18:1–8, 23–35);
- господаря («*Hausherr*», «*König*») в «Притчі про велику вечерю» (*Luk* 14:16–24; *Mat* 22:1–14);

2) Ісуса Христа:

- як «доброго пастуха» («*guter Hirt*»), який шукає загублених (Євангеліє від Івана (далі по тексту *Joh*), розділ 10);
- як сіяча («*Sämann*»), який збирає різний урожай (Євангеліє від Марка (далі по тексту *Mar*) 4:3–9);
- як «любого сина» («*geliebter Sohn*»), посланого батьком у виноградник, якого вбивають (*Mar* 12:1–12);
- як нареченого («*Bräutigam*»), який прибуває на весілля (*Mat* 25:1–13);
- «Сина Людського у царській славі» («*Menschensohn in seiner Herrlichkeit*»), який розділить людей на «овець» («*Schafe*») і «козлів» («*Böcke*») (*Mat* 25:31–46);

3) прихід Царства Небесного («*Königreich der Himmel*»):

- як есхатологічну подію: «час Божого суду над людьми» (*Mat* 25:1–13, 31–46);

- як динамічний процес у контрасті успіху та невдачі (Мар 4:3–9), чогось маленького та великого (Мар 4:30) для зображення дій Бога (Мар 4:26–29);
- як кризовий момент, коли долається людська байдужість (Лук 14:16–24, Мат 21:28–32, Мат 22:1–14) чи агресивність (Мар 12:1–12);
- як привід для радості (Мат 13:45);
- як інтенсивний час очікування (Мат 13:28, Мар 13:33–37) та правильне використання обмеженого часу (Мат 25:14–30, Лук 19:12–17), особливо для навернення до Бога (Лук 13:6–9, 24–30);
- 4) праведне життя:
 - що таке справжня любов до ближнього (Лук 10:30–37);
 - що таке справжня любов до Бога (Лук 18:9–14);
 - які існують соціальні обов'язки щодо бідних (Лук 16:19–31);
 - що таке розсудливе (Лук 16:1–8), а також немудре (Лук 12:16–21) ставлення до грошей;
 - що таке справжня скромність (Лук 14:7–11);
 - що означає бути справжнім послідовником (Лук 14:28–32; 17:7–10).

Біблійна мовна картина світу, як бачимо, є особливим способом світосприйняття, і її складниками виступають різні мовні сутності (наприклад, слова, словосполучення чи навіть цілі тексти біблійних парабол), що людина використовує у відображенні інших моделей світорозуміння.

За допомогою зіставлення з побутовими процесами повсякдення та різними подіями навколишнього світу представлено основну тему параболізмів – «духовний світ людини». Це реалізується через образне (метафоричне) поле та опис відібраних ситуацій, загальною метою яких є передача духовних істин і релігійного досвіду реципієнтам [5]. Ефективність біблійних парабол, на думку А. Юліхера, досягається саме завдяки тому, що в них між поняттями образної та реальної площин існує певна подібність [22, с. 72]. І саме метафора може розглядатися як основний засіб, за допомогою якого реципієнт сприймає один тип об'єктів у термінах об'єктів іншого типу [14, с. 173–203]. Тому завдяки образному полю параболізмів створюється основа для розуміння різних понять через метафоричне розширення, за допомогою якого можна уявити більш віддалене та менш засвоєне поняття засобами іншого, конкретнішого [6].

Формування цих нових понять пов'язане з маніпулюванням мовними значеннями та їхнім образним полем. Мовні образи (точніше, часткові образи) параболізмів представлені різними словами, які використовуються в тексті Біблії для номінації тих чи інших аспектів фізичного та духовного життя людини, її якостей та взаємовідносин. Поняття, які стоять за цими словами (а саме, образні варіанти), об'єднуються в систему образного поля «Königreich Gottes» («Царство Боже») [5]. Кожна їхня ознака отримує за допомогою метафоричних лексем точне словесне оформлення. У нашому дослідженні було враховано ще й той факт, що, оскільки вихідна біблійна мовна картина світу зазнає змін при перекладі, читач перекладу має справу з дещо іншою картиною. Тому, беручи до уваги мовну своєрідність різних перекладів [18; 19; 20; 24], для максимально об'єктивних результатів (виявлення подібностей та відмінностей у відтворенні міжмовних еквівалентів різними перекладами), ми провели зіставний аналіз лексики одиниць дослідження, користуючись чотирма німецькомовними перекладами Святого Письма [4].

При дослідженні було виокремлено цілісний образ світу, що складається з окремих моделей світобачення та привносить певне забарвлення в сприйняття реалій навколишньої дійсності [11]. Розглянемо моделі параболізмів, що ілюструють діяльність людини (виноробство, хліборобство, садівництво, тваринництво, торгівлю, домашнє господарство, професійну діяльність), поняття

навколишнього світу (предмети, гроші, речовини, продукти харчування, частини тіла), а також абстрактні поняття: родинні взаємини, стосунки з іншими людьми, духовність і моральність.

1. За допомогою моделі *«господарська діяльність людини»* пояснюються різні біблійні вчення (наприклад, про Царство Небесне). Всього в німецькомовному перекладі тексту Біблії засвідчено 124 параболізми, утворені за цією моделлю, – 37,2 % від загальної вибірки (333 одиниці).

До мікромоделей цієї категорії належать такі групи: а) *«Рослинництво та землеробство»* (всього 22 одиниці – 6,61 % від загальної вибірки з тексту Біблії); б) *«Тваринництво»* (32 одиниці – 9,61 %); в) *«Хліборобство»* (7 одиниць – 2,10 %); г) *«Виноробство»* (7 одиниць – 2,10 %); д) *«Садівництво»* (18 одиниць – 5,41 %); е) *«Домашнє господарство»* (23 одиниці – 6,91 %); є) *«Торговельна діяльність»* (8 одиниць – 2,4 %); ж) *«Професійна діяльність»* (8 одиниць – 2,4 %).

2. Модель *«Матеріальний світ людини»* характеризує людей за допомогою понять навколишнього світу та охоплює, за нашими підрахунками, 57 параболізмів із німецькомовного тексту Біблії (17,1 % від загальної вибірки). У ході дослідження виділено такі мікромоделі цієї категорії: а) *«Предмети»* (всього 22 одиниці – 6,6 % від загальної вибірки з тексту Біблії); б) *«Речовини»* (6 одиниць – 1,80 %); в) *«Продукти харчування»* (3 одиниці – 1 %); г) *«Частини тіла»* (5 одиниць – 1,50 %); д) *«Природні явища»* (21 одиниця – 6,3 %).

3. У моделі *«Духовний світ людини»* (143 одиниці – 42,94 %) репрезентовані уявлення про стосунки людей з іншими (родинні та соціальні зв'язки), про праведне життя та інші поняття (духовність, віра, почуття).

У ній можна виділити такі мікромоделі:

– група *«Стосунки з людьми»* (49 одиниць – 14,7 %) об'єднує підгрупи: а) внутрішній світ людини, її наміри; б) риси праведної чи неправедної людини;

– групу *«Зв'язок людини з Богом»* (94 одиниці – 28,22 %) складають теми: а) різні вияви Божого панування (Царства Небесного); б) побожна відданість, схвалення (життя) як винагорода чи засудження (смерть) як покарання.

З прикладів вибірки на основі біблійного тексту бачимо, що домінантна за кількісним показником модель «духовний світ людини». Це пояснюється використанням біблійної параболи передусім з метою передачі певних духовних та моральних істин. Що стосується варіацій біблійних парабол, то тут можна виокремити тематичні сфери реалізації в німецькій мові (всього 84 одиниці з усіх лексикографічних джерел, без повторів [3]) та згрупувати їх відповідно до тем, які позначають різні сфери життя та діяльності людини:

1) риси та характер людини (27 одиниць – 32,1 %);

2) діяльність людини та стосунки між людьми (30 одиниць – 35,7 %);

3) матеріальний і духовний світи (27 одиниць – 32,1 %).

Ми намагалися продемонструвати системність мовних процесів відображення світу через параболізми. Завдяки своїй когнітивній і мовній природі ці одиниці виражають як інваріантні знання про світ, так і ті, що варіюють. Як бачимо, вони мають системний характер при відображенні дійсності, оскільки йдеться про устрій, який виділяється з навколишнього світу й утворює в собі замкнуту єдність. Їхню системність можна розглядати як цілеспрямовану редукцію зовнішнього світу з одночасним відображенням того, що важливе для функціонування у ньому [23]. У вихідних біблійних притчах відбувається редукція, тобто відділення від представленого зовнішнього світу, який апелює до своїх же повсякденних подій.

Дослідження абстрактних та релігійних понять, що виражаються в мові через біблійні параболи та їхні модифікації, доводить реалізацію в текстовому матеріалі німецької мови не лише понятійно-образних, а й ціннісних характеристик оточуючої дійсності. Духовні та моральні цінності розглядають як об'єктивно наявні, сформовані конкретно-історичним і соціальним досвідом людства моральні норми, принципи, ідеали, поняття добра та зла, справедливості, щастя; а також ставлення людини до цих норм [9, с. 131]. Морально-етичні уявлення, які виникли під впливом біблійної культури та релігійно-християнської свідомості, сприяли розвитку духовності людини та формуванню загальнолюдських цінностей, що не могло не знайти вираження у мові, зокрема у лексичних і синтаксичних варіаціях параболізмів – сентенціях із притаманною морально-дидактичною цінністю. У тих випадках, коли реалізовується етична основа та дидактичний потенціал і головною стає імпліцитно чи експліцитно виражена мораль, біблійне інакомовлення набуває ілюстративного характеру та використовується для розвитку й підтвердження певної авторської ідеї. Зокрема, це унаочнюють декілька прикладів з часопису «Erwachtet!» [21]:

1. *Auch in dieser Beziehung trägt die richtige Einstellung viel dazu bei, daß man mit weniger auskommen kann. Treffend ist der Rat Jesu Christi, daß wir uns keine übermäßigen Sorgen um die Kleidung machen sollten. – Matth. 6:28–30* (Erwachtet! 22.06.1971, s. 25). За допомогою алюзії автори звертають увагу читачів на важливість надання у житті пріоритету духовним, а не матеріальним цінностям.

2. *In Verbindung mit Mahlzeiten spielt etwas eine wichtige Rolle, was nicht übersehen oder unterschätzt werden darf. Es ist unentgeltlich und muß daher nicht eingekauft werden. Ist es aber nicht vorhanden, dann sind die täglichen Mahlzeiten kein Genuß. Was ist das? In dem Bibelbuch Sprüche wird deutlich darauf hingewiesen; wir lesen dort: „Besser ein Gericht Gemüse und Liebe dabei, als ein gemästeter Ochs und Haß dabei“. (Spr. 15:17) Eine heitere, entspannte Atmosphäre, die auf Liebe beruht, ist eine wichtige Voraussetzung dafür, daß einem das Essen bekommt* (Erwachtet! 08.01.1971, S. 16). У цій статті за допомогою атрибутованої цитати підкреслюється важливість створення позитивної атмосфери в родинному колі.

3. *Auch darf man die psychosomatischen Faktoren nicht übersehen. Wenn man ständig körperlich müde ist, obgleich man genügend ruht und sich richtig ernährt, mögen psychosomatische Faktoren mitspielen. Es mag also eine Auswirkung des Geistes und der Gemütsbewegungen auf den Körper sein. Nicht ohne guten Grund sagt die Bibel: „Ein fröhliches Herz bringt gute Besserung, aber ein zerschlagener Geist vertrocknet das Gebein“ – und man könnte hinzufügen: ermüdet die Muskeln. – Spr. 17:22* (Erwachtet! 22.01.1971, S. 23). Як і в попередніх прикладах, звернення до біблійного інакомовлення сприяє підсиленню авторської думки та наданню їй доказової сили. Так, в останньому уривку наголошується на важливості підтримувати фізичне та емоційне здоров'я в належному стані.

Як видно, типові ситуації та теми, характерні для параболізмів у релігійних та суспільно-політичних текстах, стосуються сутності християнського життя та релігійних питань (моральні та духовні риси людини, християнське віровчення, ставлення до одновірців і неодновірців), єдності у родині та суспільстві, ставлення до інших людей, соціальних і побутових проблем. Фактично, чим більше контекстів з усієї сукупності параболізмів залучено до виявлення, які смисли вони мають і як ними описується матеріальна й духовна реальність людини (світу), тим повніше та різносторонніше виявляється реалізована цими одиницями в німецькій мові біблійна картина світу й інтерпретована ними дійсність.

Таким чином, збагачуючи інваріантний зміст мовної картини світу різноманітними додатковими знаннями про світ, параболізми поповнюють гносеологічний простір мовної картини світу елементами образного, суб'єктивного сприйняття дійсності, наповнюючи універсальну інформацію загальнолюдської картини світу національним колоритом. Зрештою, поняття «образність» та «цінність» є важливими складовими загальнолюдської мовної картини світу, яка формує певний універсальний конструкт високого ступеня абстракції та складає сукупність усіх збережених у мовній формі знань та уявлень про людину без її національно-особистісних рис. Зв'язок між смыслом параболізмів, їхнім ситуативним контекстом і прагматичною спрямованістю формує комплексний пізнавальний феномен, який у своїй потенційній дії не замінюється іншими мовними одиницями.

Бібліографічні посилання

1. **Вайсгербер Й. Л.** Родной язык и формирование Духа / Вайсгербер Йоханн Лео. – М., 2004. – 232 с.
2. **Гумбольдт В.** Избранные труды по языкознанию / Вильгельм фон Гумбольдт [пер. с нем. Г. М. Рамишвили]. – М.: Прогресс, 1984. – 397 с.
3. **Запововський М. В.** Кількісна представленість біблійних параболізмів у німецькомовних лексикографічних джерелах / М. В. Запововський // Мова. Культура. Комунікація: Образ майбутнього у картинах світу та знакових системах : матер. IV Міжнар. наук. конф. (25 квітня 2013 р.). – Чернігів, 2013. – С. 59–61.
4. **Запововський М. В.** Німецькомовний «Переклад нового світу Святого Письма» та його особливості у зіставному аспекті з деякими німецькими перекладами Біблії / М. В. Запововський : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 2010. – С. 186–188.
5. **Запововський М. В.** Образне поле німецькомовних біблійних параболізмів / М. В. Запововський // Наукові записки / Г. В. Самойленко (голов. ред.). – Сер.: Філол. науки. – [Ніжин. НДУ]. – 2014. – Кн. 2. – С. 82–88.
6. **Запововський М. В.** Семантика метафори та алегорії в структурі німецькомовної біблійної притчі / М. В. Запововський // Проблеми зіставної семантики : зб. наук. ст. / А. В. Корольова (відп. ред.). – К., 2013. – Вип. 11. – С. 77–80.
7. **Кубрякова Е. С.** Роль словообразования в формировании языковой картины мира / Е. С. Кубрякова // Роль человеческого фактора в языке : Язык и картина мира. – М., 1988. – С. 142–172.
8. **Левицький В. В.** Апроксимативні методи вивчення лексичного складу : навч. посібник / В. В. Левицький, О. Д. Огуй, С. В. Кійко. – Чернівці : Рута, 2000. – 136 с.
9. **Мусієнко Ю. А.** Когнітивно-прагматичний підхід до дослідження притчі / Ю. А. Мусієнко // Наук. вісн. Волинського нац. ун-ту імені Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – № 3 (ч.1). – С. 130–134.
10. **Огуй О. Д.** Мовна та концептуальна картини світу: ономасіологічна проблема, семасіологічний підхід та голістичні перспективи / О. Д. Огуй // Іноземна філологія. – Львів, 2012. – Вип. 117. – С. 3–35.
11. **Огуй О. Д.** Мовна картина світу: проблема організації складників / О. Д. Огуй // Мовознавство. – 2013. – № 4. – С. 15–26.
12. **Потебня А. А.** Слово и миф / А. А. Потебня. – М.: Правда, 1989. – 624 с.
13. **Сепир Э.** Избранные труды по языкознанию и культурологии / Эдуард Сепир ; [пер. с англ. ; под ред. А. Е. Кибрика]. – М.: Наука, 1993. – 656 с.
14. **Телия В. Н.** Метафоризация и ее роль в создании языковой картины мира / В. Н. Телия // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. – М., 1988. – С. 173–203.

15. Уорф Б. Отношение норм поведения и мышления к языку / Б. Уорф // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1960. – Вып. 1. – С. 145–178.
16. Яковенко Е. Б. Библейский человек глазами лингвиста / Е. Б. Яковенко // Человек. – М., 2007. – № 1. – С. 79–92.
17. Archäologisches Lexikon zur Bibel / Hrsg. A. Negev. – München ; Wien ; Zürich : Kunstverlag Edition Praeger GmbH & Co. KG, 1972. – 344 s.
18. Bibel, Schlachter Übersetzung, Version 2000 (neue revidierte Fassung). – CLV Verlag, 2004. – 1358 s.
19. Die Bibel nach der Übersetzung Martin Luthers (in der revidierten Fassung von 1984). – Stuttgart : Deutsche Bibelgesellschaft, 1985. – 1232 s.
20. Elberfelder Bibel. – Mannheim : Brockhaus R. Verlag GmbH, 2007. – 1536 s.
21. Erwachet! [Electronic resource] : Religiöse Zeitschrift. – Selters ; Taunus : Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, e. V. – Monatlich. – Access mode : <http://www.jw.org/de/>.
22. Jülicher A. Die Gleichnisreden Jesu : in 2 Bd. / A. Jülicher. – Aufl. 2. – Tübingen : Mohr Verlag, 1910. – 971 s.
23. Krieger D. J. Einführung in die allgemeine Systemtheorie / D. J. Krieger. – Aufl. 2. – München : Fink Verlag, 1996. – 183 s.
24. Neue-Welt-Übersetzung der Heiligen Schrift / Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft, Deutscher Zweig, e. V. – Selters / Taunus, 2006. – 1661 s.
25. Sozialgeschichtliches Wörterbuch zur Bibel / Hrsg. F. Crüsemann u. a. – Gütersloh : Gütersloher Verlagshaus, 2009. – 775 s.
26. Wörterbuch zur Bibel / Hrsg. W. Schmidt, G. Dellling. – Zürich : Theologischer Verlag, 1971. – 694 s.

Надійшла до редколегії 27.02.15

УДК 811.111:81'25

Г. А. Кіракосян, І. М. Панасюк

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ БІЗНЕС-СЛЕНГУ (на матеріалі англомовної періодики)

Розглянуто проблеми, які виникають при перекладі сленгових виразів у газетних текстах. Досліджено характер та особливості функціонування сленгової лексики в соціальному та діловому дискурсах. Актуальність запропонованої теми зумовлена значним поширенням сленгу в сучасній англійській мові, зокрема у вокабулярі засобів мас-медіа.

Ключові слова: бізнес-сленг, мас-медіа, якісні видання, соціально-політичний дискурс, респектабельний сленг.

Кіракосян А. А., Панасюк І. Н. Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара. **ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА БИЗНЕС-СЛЕНГА (на материале англоязычной периодики)**

Рассмотрены проблемы, возникающие при переводе сленговых выражений в газетных текстах. Исследован характер и особенности функционирования сленговой лексики в социальном и деловом дискурсе. Актуальность предложенной темы обусловлена широким распространением сленга в современном английском языке, в частности в вокабуляре средств массовой меди.

Ключевые слова: бизнес-сленг, масс-медиа, качественные издания, социально-политический дискурс, респектабельный сленг.